

TÉMA MĚSÍCE: Kdy vzít děti k očnímu lékaři?

Kdy začít s prohlídkami dětského zraku u očního lékaře je otázka, kterou si jistě klade celá řada rodičů. Vývoj vidění u dětí je složitý proces. Vady, které jsou v dětské věku neodhaleny nebo zanedbány, jsou často nevratné. Na otázky k vývoji zraku u dětí, dětských očních vad a očních vyšetření odpovídá MUDr. Michaela Ratajová.

Kdy by mělo proběhnout u dítěte první vyšetření?

První screening zraku se provádí ještě v porodnici a jeho pomocí lze u novorozenců odhalit například vrozený šedý zákal. Následně provádí vyšetření zraku pediatr v rámci pravidelných kontrol, aby se ujistil, že vývoj probíhá tak, jak má.

Jak probíhá vyšetření zraku u pediatra?

Preventivní vyšetření zraku u pediatra probíhá na tříleté a pětileté prohlídce. Cílem tohoto vyšetření je zjistit, zda dítě nešilhá, zda vidí dobře a zda netrpí jakoukoli skrytou vadou. Pokud dítě nespolupracuje či lékař zachytí jakoukoli odchylku, mělo by dítě následně podstoupit vyšetření u očního lékaře.

Může oční vadu odhalit i přímo rodič?

Ano, některé vady mohou odhalit i sami rodiče. U kojenců po půl roce věku by si rodiče měli všimnout, zda dítě nešilhá nebo zda nějakým zvláštním způsobem nenaklání hlavu, když se dívá. U batolat je pak dobré si všimnout, zda dítě často nepadá či nenaráží do nábytku. Pokud něco takového pozorujeme nebo máme pocit, že dítě hůře vidí, je vždy vhodné navštívit očního lékaře.

Jsou oční vady dědičné?

Genetika má značný vliv na vznik očních vad včetně rizika, že vada může být přenášena z jednoho člena rodiny na druhého. U dětí s genetickou zátěží je včasná prevence skutečně zásadní. Pokud některý z rodičů nosí brýle, či dokonce v dětství trpěl nějakou dětskou oční vadou, jako je šilhání, tupozrakost či vyšší dioptrická vada, měla by být u jejich dítěte prevence přísnější. První screening zraku se v tomto případě doporučuje již v šesti měsících dítěte a poté by se mělo preventivní vyšetření absolvovat každého půl roku.

Odborný poradce:

MUDr. Michaela Ratajová

Odborný oční lékař, Oční centrum Praha / MediPort Holešovice

Zaměřuje se na dětskou oftalmologii - působí jako dětská oční lékařka v síti ambulantních ordinací OCP, konkrétně v oční ambulanci MediPort Holešovice. V rámci Očního centra Praha se věnuje komplexní oční péči dospělých a participuje na mezinárodních klinických studiích v souvislosti s vývojem nitroočních implantátů.

Doporučují se nějaké další preventivní kontroly zraku?

Další vyšetření by dítě mělo absolvovat v souvislosti s nástupem do školy, aby vidělo správně na tabuli a nemělo start ve škole zbytečně ztížen jakoukoli skrytou oční vadou, ať už dalekozrakostí, krátkozrakostí, nebo třeba astigmatismem. V průběhu školní docházky je dobré nechat dítěti vyšetřit zrak v případě jakýchkoli obtíží - například pokud si dítě stěžuje na potíže s viděním, jako je rozmazané vidění, potíže s ostrostí, dvojité vidění nebo ztráta vidění v určitých oblastech. Zároveň je vhodné zvážit oční vyšetření i v případech, kdy vaše dítě trápí časté bolesti hlavy nebo když má problém se soustředěním ve škole a učení. I tyto problémy může často způsobovat nějaká oční vada.

Proč je prevence u dětského zraku důležitá?

U dětí se zrak vyvíjí postupně až do šesti sedmi let. Toto období je u dětí

kritické nejen pro rozvoj zraku, ale vyvíjí se i koordinace obou očí, komunikace a spolupráce mezi okem a mozkem, která je podmínkou pro rozvoj prostorového vidění. Pokud mozek dostává z jednoho oka horší „obraz“ než z druhého, začne horší oko tlumit a vyvíjí se tupozrakost, která je již v dospělém věku neléčitelná. Jestliže objevíme dioptrickou vadu nebo šilhání včas, můžeme je korigovat a léčit a předejít tak právě rozvoji tupozrakosti postiženého oka.

Jaké jsou nejčastější dětské oční vady?

U menších dětí se většinou vyskytuje dalekozrakost, která se řeší brýlemi. Postupným růstem oka pak dítě může z této vady vyrůst. Dále mezi častou oční vadou u malých dětí patří šilhání neboli strabismus. Při šilhání nedokážou oči pracovat synchronizovaně (nedívají se souběžně), ale jedno nebo i obě se dívají jiným směrem. Pokud není šilhání léčené, může dojít k rozvoji tupozrakosti. Ve školním věku a u adolescentů se pak již spíše objevuje krátkozrakost, kdy oko vidí špatně na dálku. Děti také mohou trpět astigmatismem. Jedná se o cylindrickou vadu, která je způsobena nepravidelným zakřivením rohovky, příp. i čočky.